

Abonnement pour un an.

300 piastres

Edition spéciale 500 ptrs.

Adresse:

"IDJTIHAD," Constantinople.

Téléph. St. 865

XXIIème ANNÉE

1927, 15 Janvier No 220

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ ۱۳۴۶ [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون ۳ ، اعلا کاغدا یسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی :

بغال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکینچی سنہ

نومرو ۲۲۰-۱۵ کانون ثانی ۹۲۷

اويوشمش بولونان قوملر محنت و مشقتلرينك حقيقى سببلىرى ناصل اوكره نه بيليرلر؟ بو دردلره، اللهدين استمداد ايدرك چارده ساز اولاجاقلرينه اعتقاد ايدرلر. هيئات! كورميورلرمي كه زيرنده ايكله دكاري محنتلر سبب حقيقيلري اولان و كنديلري ايچون اللهدين نصرت نياز ايتدكاري [۱] مستبدلرينك يالين قيليجنه بوغازلريني عرض ايتهلري، بوالهملر نامه امر اولونور؟

اي صاف درون اقوام! مصيبتلر كزده مناجاتلر كزي، نذرلر كزي، قربانلر كزي، تضعيف ايديكز؛ معبدلر كزك اطرافى آليكز، لايعد قربانلر كسيكز، سياره ايچنده و طوپراق اوزره زنده اوروج طوتكز، كندى كوز ياشلر يكزه مستغرق اولكز، باخصوص الهلر كزي زنكيكتمك ايچون نى تاب وتوان دوشيكز، الهلر ك راهبلى زنكيكتمكدن باشقه يرشى ياپاماش اولاجاقسكز؛ ارضك الهلري، سزك كيبي انسانلر اولدوقلريني تسليم و سعادت و رفاهكز ايچون حقكز اولان اهتاملاري ارزان ايتمه دكجه سمانك الهلري سزك معينلر كز اولماياجاقلردر.

مبحث 136 — اقوامى اضرار ايتريطري رفت، اللهدين بائفاقور قاماقلري اولمايغنه قرايلري افتاع ايتدك ن قدار مشررم اولريغى.

اهالسكر، حريص و فاسد الاخلاق حكمدارلر مصائب ناسك حقيقى سببلىدرلر. بي فائده، حقسنز، متكرر حربلر ارضى سكه سز، اهاليسز براقير؛ آج كوزلو و مستبد حكومتلر انسانلر ايچون طبعكك نعمتلريني

[۱] (ابوالعلاء المعري) نك شو شعري عيني شيعي طقوز يوز سنه اول سويله مشدر :

ما اجهل الامم الذين عرفهم
واعمل سالفهم اضل وابتر :
يدعون في جمعاتهم بسفاهة
لاميرهم فيكاد يبيكي المنبر.

مألى شودر : طانيديم ايتلر نه قدار جاهلدر . بلدكه طانيما دقلم، داهلر صاپيق، داهلر آليقدرلر . جمعه نمازلرنده، اشكلكاري يوزندن امرلري ايچون اللهدين نصرت نياز ايدرلر، اولرك بوحانه آز قالير كه منبر آغلاسين .

عقل سليم

— كچن نسله لن مابعد —

محررى : راهب مدليه

و قاتلانمايه مجبور اولدقلري دردلك و فلاكتلك مصدري بو فنا ادارهلر، بوفنا حكومتلردر . كره ارضى برباد و پریشان ايدن قيطانلر، دينجيك [سفالت] محاربهلر، ساري خسته لقلر، سوء اخلاق ولايعد مصائب وخسران اكثر احوالده هپ حكمدارلك، بيوكلكر اهماللى يوزندن و مساوى اخلاقيهلري، ظلم و تضيقلى اثرى دكيدر؟

انسانلك نظرلريني على الدوام سالره توجه ايدرك بتون فلاكتلرينك غضب الهى اثرى اولديغنه اونلري اينانديرارق، زحمت و محنتلريني ختامه ايرديرمك ايچون اونلره غير مؤثر و بيهوده واسطه نردن باشقا يرشى تدارك ايتميهرك، دينيله بيلير كه راهبلر، ملتلى، سفالتلرينك منبعلريني دوشونمدهن منع ايتمكدن باشقا يرشى استهداف ايتمه مش و بوسفالت و محنتلري ابدى قيلمايى ايسته مشلردر. ائمه دين، اوفقىر آنالر كيبي حركت ايدرلر، كه آجقمش چوجوقلريني نينى لرله اويوتورلر و ياخود چوجوقلري ازعاج ايدن احتياجى [يعنى آجلى] اونوتدورماق ايچون اوزله اويونجاقلر ويريرلر .

تا چوجوقلقلردن برى باطل فكرلر ايله كوزلري كور ايديش، غير مرئى فكر باغلى ايله باغلاش، اصله سز قورقور آلنده ازيش، جهالتك قوجاغنده

لكدن چيقار .

* *

وجود ايله روح آره سنده هر هانكى برفرق كورهلر، ايكي سندن ده محروم اولانلردر .

* *

مكن اولدينى قدار صنئى اولق . . . ايشته حياتده برنجى وظيفه بودر . ايكنجى يه كلينجه : اونى هيچ كيمسه بيلمه يور .

محمد رايى

بر راهبک آياقلى اوکنده آغلامقنه وجدانى مستريح اولاييلير .

مبحث 137 — صوفو بر حکمدار بر مملکت ايجونه بر بودور .

صميمي بر صورتده صوفو اولان بر حکمدار بر دولت ايجون پک تهلمکلى بر رئيس در ؛ پک چابوق اينامق قبلتي دائماً متضيق بر ذکاي کوسته رير ؛ حکمدارک ، قومک اداره سنه مصروف اولماسى لازم کلن دقت واهتمامى زهدا کثريا بلع ايدر . راهبک تالقيناتنه متقاد اولديغندن بويله بر حکمدار راهبک هـو ساتنک اويونچايى ، منازعه لرینک عالمى ، بيوک براهميت و قيمت عطف ايتديکى بدالقلرينک آلتى و شريك جرمى اولور .

دينک دنيايه ايتمش اولديغى هبلر آردسندنه ک مشئومى اولاراق ، تبعه لرینک سلامت نه چالشمق فکريله ، وجدانلرى کنديليرى حکمدارک دوشـونوشدن باشقه دورلو دوشوندورن کيمسه لرى تضيق و قهر ايتمه ي مقدس بر وظيفه ايدين زاهد و متعصب حکمدارلرى صايمايلير . بر ايمرا اورلغک باشنده بر صوفو [اللهک] ، حل غضب و تهورنده ارضه ويره بيله چکى اک بيوک بالاردن بريدر . صافل بر حکمدارک قولاغنه مالک اولان [يعنى آئنده ، سوبله ديکنى دیکله ته چک و اجرا ايتديره چک صافدرون بر حکمدار بولونان] متعصب يا خود خدعه کار تک بر راهب ، تک بر خواجه افندى بر دولتى آلت اوست ايد بيلير وجهانى آتسه ويره بيلير .

همان بتون مملکتلرده ، راهبلر و صوفولر ملتلى اداره ايد هـچک اولان کينچ حکمدار زاده لرك روح و قبليرى تربيه يه مأموردرلر . بوطاوده مریلرک نه نور عرفان و فضيلتلى بولونه بيلير ؟ بونلرى نه درلو منافع تحريک ايد بيلير . کنديلرى ده خرافات ايله دولو اولدوقلردن شا کردلرينه خرافه يي اک مهم والک مقدس برشى و موهوم وظائفى القدسى وظائف ، تعصبى و شيمه تعدى يي [Esprit persécuter ی] مستقبل نفوذ و شوکتنک حقيقى اساسلرى اوله رق کوسته رير ؛ بودرلو مریيلر حکمدار زاده يي بر فرقه رئيسى ، فسادجى بر متعصب ، بر مستبد ياپمايه چالشيرلر ؛ اونده اول باول

مخو ايدرلر [۱] سربايلرک ماينلرک آج قورتلغى زراعتى جسارتدن محروم ايدر ، صايي سوندودور ، قيطلق ، سارى خسته لقلر ، سفالتلر تولد ايتديرير . الله اقوامک آرزولرينه نه مرحمتسزدر . نه مساعددر . همان دائماً بر طاش يورکللى اولان ، اونلرک مغرور رئيسليردر .

تبعه لرینى اضرار و رفاه و سعادتلرينى اهمال ايتدکارى وقت اللهدن باشقا قورقاجاقلرى اولماديغنه حکمدارلرى اقناع ايتمک صاعلام بر سياست و بو حکمدارلرک اخلاقى ايجون مشئومدر . اى حکمدارلر ! فنالغ ياپديغکنز وقت الهلره دکل کندى اها ليکنزه تجاوزده بولونور . سکنز ، غير عادلانه بر صورتده اجراى حکومت ايتديککنز زمان بو اها لى يه و بالواسطه کندى کنديکنزه فنالغ ياپارسکنز .

تاريخده ديندار مستبدلردن داها مبذول بر شى کورولمز . تاريخده حق پرور ، نکهبان ، منور حکمدارلردن داها نادر هيچ بر شى يوقدر . بر حکمدار مطلق ، زاهد و دينک وظائفى ايفاده سيرانه درست ، راهب لرينه پک مطيع ، حقارنده سخا کار اولاييلير و عيى زمانده اداره حکومت ايتمک ايجون هر فضيلت و کياستين تماماً محروم بولونه بيلير . دين حکمدارلر ايجون اقوامى ، بويوندوروق آئنده داها محکم بر صورتده طوتمايه مخصوص برواسطه دن باشقا برشى دکلدور .

دينى اخلاقک دلبر پرده نسپلرينه کوره ، بر مستبد ، اوزون بر عهد سلطنتده تبعه ينى ازمنکدن ، مساعيلرينک ثمراتى اللارندن آلماقدن طويمايان و حرصنه کنديليرى قربان ايتمکدن باشقا برشى ياپمايه بيلير ؛ باشقالرينک ولايتلرينى غضب ايدن بعضى ملتلى سراپا بوغازلاتان ، بتون حياتى مدتجه نوع بشرک بلاسى کسيلن برفاتح اولاييلير ؛ بويله بر مستبد ظن ايدرکه بو قدردار جنايتلرى کفارت ايتمک ايجون ، دنيايه ياپديغى فنالغى اک مدهش يأسک بيله پک فضله خفيف بر صورتده تجزيه ايد هـچک بر شقى يي صورت عموميه ده تسليه و عفو ايتمک آلقاق خاطر نواز لغه مالک ارلان بر

[۱] صولک حرب عمومى بويله اولمشدر . آلمانيا ايمپراطورينک آج کوزلولکى کرده ارضک ياريستى قانه و کوز ياشنه بوغدى و خراب ايتدى . برچوق نسللر بو جنايت ديواندامک عواقبه قالاناجاق .

